

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de Dina Șlei, reprezentată de avocatul Igor Șcheau,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Dina Șlei împotriva lui Oleg Ursu, intervenienți accesorii Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Leova, Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Telenești cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 februarie 2024 a Curții de Apel Comrat,

*(Dosarul nr. 2ra-612/24
NR. PIGD 2-23047544-01-2ra-28052024)*

Stabilirea eronată de către instanța de apel a cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori

Judecătoria Cimișlia, sediul Leova: jud. V. Negru
Curtea de Apel Comrat: jud. Ș. Starciuc, G. Colev, D. Fujenco

18 iunie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Dina Șlei, reprezentată de avocatul Igor Șcheau,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Gheorghe Stratulat,

Oxana Parfeni, *judcători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 31 martie 2023, Dina Șlei, reprezentată de avocatul Igor Șcheau, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Oleg Ursu, intervenienți accesorii Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Leova, Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Telenеști cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 5-7).

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta Dina Șlei, reprezentată de avocatul Igor Șcheau a indicat că la 06 septembrie 2019 a înregistrat căsătoria cu pârâtul Oleg Ursu.

3. Din relația de căsătorie au trei copii minori comuni XXXXX, născută la XXXXX, XXXXX, născut la XXXXX și XXXXX, născut la XXXXX.

4. A remarcat că, inițial relațiile de căsătorie decurgeau normal, dar ulterior datorită numeroaselor neînțelegeri, părțile au încetat de facto relațiile de căsătorie, copiii minori fiind în prezent în grija exclusivă a reclamantei.

5. Prin hotărârea din 21 martie 2023 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central căsătoria dintre părți a fost desfăcută.

6. A precizat că, în prezent reclamanta locuiește împreună cu copii minori în casa de locuit din XXXXX, iar la moment între părți există neînțelegeri privind stabilirea domiciliului copiilor minori.

7. Cu referire la pretenția privind stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama, a remarcat că, încă de la naștere copii au locuit împreună, iar despărțirea (separarea) copiilor îi va trauma psihic și va periclita dezvoltarea lor. De la naștere copiii minori s-au aflat cu reclamanta Dina Șlei, fiind

puternic ataşați de mamă.

8. Având în vedere vârsta copiilor, necesitățile specifice vârstei acestora că aceștea au nevoie de prezența și îngrijirea mamei, de faptul că reclamanta participă la educare și se interesează de starea sănătății acestora, asigură controalele medicale periodice ale minorilor se impune stabilirea domiciliului copiilor minori cu reclamanta.

9. Cu referire la pretenția privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori a remarcat că, necesitățile materiale de întreținere a copiilor minori nu sunt determinate doar de cheltuielile pentru alimentația, vestimentația acestora, or, acestea includ și cheltuieli legate de școlarizarea copiilor, tratamentul acestora în caz de necesitate, plata cheltuielilor comunale etc.

10. Cu referire la mărimea pensiei de întreținere, a remarcat că, în condițiile Codului familiei legiuitorul a făcut posibilă în lipsa informațiilor privind veniturile debitorului întreținerii ca pensia de întreținere să se încaseze în mărime bănească fixă.

11. Astfel urmează încasarea unei pensii de întreținere într-o mărime care ar asigura în cel mai optim mod interesele copiilor minori. Or, mărimea pensiei de întreținere poate depăși jumătate din minimul de existență stabilit conform datelor furnizate de Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova. Mai mult ca atât urmează a lua în calcul că copiii se află doar în continuă creștere fiind necesare cheltuieli mai mari.

12. A specificat că, necesitățile de întreținere ale copiilor minori urmează a fi apreciate că fiind doar în continuă creștere și necesită cheltuieli mai mari.

13. În drept, reclamanta și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor art. 37 alin. (1), 28 alin. (2), 63 alin. (1), 74 alin. (1), 76 alin. (1) din Codul familiei, art. 4, 56, 60, 81, 166, 167 din Codul de procedură civilă, art.18 alin. (1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993.

14. Reclamanta Dina Șlei, reprezentată de avocatul Igor Șcheau, a solicitat stabilirea domiciliului copiilor minori XXXXX, născută la XXXXX, XXXXX, născut la XXXXX și XXXXX, născut la XXXXX cu mama Dina

Șlei, încasarea de la pârât a pensiei de întreținere pentru copiii minori în mărime de a câte 3 000 de lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată și până la atingerea majoratului de către copii.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

15. Prin hotărârea din 30 august 2023 a Judecătorei Cimișlia, sediul Leova, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de Dina Șlei. A fost stabilit domiciliul copiilor minori XXXXX, XXXXX și XXXXX cu mama Dina Șlei. S-a încasat de la Oleg Ursu în beneficiul Dinei Șlei pensia pentru întreținerea copiilor minori XXXXX, născută la XXXXX, XXXXX, născut la XXXXX și XXXXX, născut la XXXXX în mărime fixă a câte 3 000 de lei lunar pentru fiecare, începând cu data adresării cererii de chemare în judecată – 31 martie 2023, până la atingerea majoratului copiilor minori. S-a încasat de la Oleg Ursu în beneficiul Dinei Șlei cheltuielile de judecată suportate de reclamantă în cadrul procesului pentru asistența juridică a avocatului în prezenta cauză civilă în sumă de 4 000 de lei, cheltuieli pentru servicii poștale suma de 10,95 de lei și cheltuielile judiciare constituite din plata taxei de stat în sumă de 100 de lei, iar în total suma de 4 110,95 de lei (f. d. 86-87, 98-106).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

16. La 08 septembrie 2023, prin intermediul poștei electronice, Oleg Ursu, reprezentat de avocatul Adrian Berezovschi a declarat apel nemotivat (f. d. 95-97-verso), împotriva hotărârii din 30 august 2023 a Judecătorei Cimișlia, sediul Leova, iar la 23 noiembrie 2023 a declarat apel motivat, solicitând admiterea apelului, casarea parțială hotărârii instanței de fond, în partea ce tine de cuantumul pensiei de întreținere și anume cu încasarea pentru întreținerea copilului minor XXXXX în mărime de 1 200 de lei lunar, iar pentru întreținerea copiilor minori XXXXX și XXXXX a câte 1 100 de lei, lunar (f. d. 135-138).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

17. Prin decizia din 13 februarie 2024 a Curții de Apel Comrat, a fost admis apelul declarat de Oleg Ursu, reprezentat de avocatul Adrian Berezovschi și modificată hotărârea din 30 august 2023 a Judecătorei Cimișlia, sediul

Leova, în partea încasării pensiei de întreținere a copiilor minori și a cheltuielilor de judecată, micșorând cuantumul pensiei de întreținere încasate de prima instanță pentru întreținerea copiilor minori XXXXX, născută la XXXXX, XXXXX, născut la XXXX, și XXXXX, născut la XXXXX, de la 3 000 de lei la 1 500 de lei pentru fiecare copil. S-a micșorat cuantumul taxei de stat încasată de la Oleg Ursu în beneficiul statului de la 3 240 de lei la 2 700 de lei. În rest dispozițiile hotărârii instanței de fond s-a menținut (f. d. 168-168-verso, 169-176).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

18. La 08 mai 2024, prin intermediul poștei terestre, Dina Șlei, reprezentată de avocatul Igor Șcheau a declarat recurs împotriva deciziei din 13 februarie 2024 a Curții de Apel Comrat, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea mărimii pensiei de întreținere a copiilor minori și încasării taxei de stat, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie menținută hotărârea instanței de fond (f. d. 190-193-verso, 194).

SOLICITAREA RECURRENTULUI

19. În motivarea recursului, Dina Șlei, reprezentată de avocatul Igor Șcheau, a invocat prevederile art. 432 alin. (1) lit. a), b) din Codul de procedură, care reglementează că recursul poate fi admis dacă interpretarea legii contrar jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție, precum și în cazul în care prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție.

20. A indicat că instanța a aplicat eronat prevederile art. 76 alin. (1) din Codul familiei, și ale legii privind statistica oficială, nr.412-XV din 09 decembrie 2014, a ignorat interesul superior al copiilor minori din speță, la stabilirea cuantumului pensie de întreținere a copiilor minori, admițând eronat parțial această pretenție.

21. La fel, instanța de apel contrar rigorilor art. 240 din Codul de procedură civilă, fără a răspunde la toate argumentele esențiale de drept ale părții reclamante, doar în baza poziției părții pârâte, în mod unilateral, contrar art.6 par.1 al CEDO, a pronunțat o decizie care nu corespunde rigorilor motivării și care are un dispozitiv neclar.

22. În prezenta cauză, prima instanță aplicând în mod corect normele de drept material, ținând cont de interesul superior al copiilor minori și de starea materială a pârâtului, a emis o hotărâre motivată, legală și întemeiată, ceea ce fac lipsite de orice temei cererea de apel depusă.

23. A precizat faptul că autorul cererii de apel urma să motiveze și să demonstreze circumstanțele care justifică intervenția instanței de apel în hotărârea primei instanțe și totodată o hotărâre legală în fond nu poate fi casată pentru motive formale.

24. Prima instanță a stabilit just cuantumul pensiei de întreținere a copiilor minori din speță, care se probează și prin înscrisurile anexate de partea reclamantă la cererea de chemare în judecată și în cadrul cercetării judecătorești.

25. Prima instanță, aplicând corect cadrul de drept material, cu respectarea principiului egalității armelor și dreptului la un proces echitabil al ambelor părți, a pronunțat o hotărâre judecătorească legală, motivată și întemeiată.

26. În prezentul litigiu, necesitățile materiale de întreținere a copiilor minori din speță nu sunt determinate doar de cheltuielile pentru alimentația, vestimentația acestora, or acestea includ și cheltuieli legate de școlarizarea copiilor, tratamentul acestora în caz de necesitate, plata cheltuielilor comunale.

27. Ulterior, în adresa lui Oleg Ursu, avocatului acestuia Adrian Berezovschi, Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Leova și Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Telenești a fost expediată copia recursului declarat de Dina Șlei, reprezentată de avocatul Igor Șcheau, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire la materialele dosarului (f. d. 200), fiind recepționată de Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Leova la 05 decembrie 2024, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 213). Corespondența expediată în adresa avocatului Adrian Berezovschi a fost restituită în adresa instanței cu mențiunea factorului poștal „plecat” (f. d. 211-212).

28. Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, Oleg Ursu, avocatului acestuia Adrian Berezovschi, Direcția Asistență Socială și

Protecția Familiei Leova și Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Telenești nu au făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

29. Art. 434 din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

30. Art. 431 din Codul de procedură civilă:

„(1) Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție.

(2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

(3) Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție.

(4) Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.”

31. Art. 440 din Codul de procedură civilă:

„(3) Dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.”

32. Art. 442 din Codul de procedură civilă:

„(1) Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art.432. Instanța invocă, din oficiu, neatragera în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre.

(2) În recurs nu pot fi administrate noi probe, cu excepția celor care dovedesc cheltuielile de judecată și despăgubirile menționate la art.372 alin.(3). Aprecierea probelor dată de prima instanță și de instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeinic art.432 alin.(1) lit.e) sau în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului, prevederile art.372 se aplică în mod corespunzător.

(3) Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs.”

33. Art. 444 din Codul de procedură civilă:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.432 alin.(1) lit.b) și e). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

34. Art. 445 din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța, după ce judecă recursul, este în drept: e) să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărârea primei instanțe.”

35. Art. 432 din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție.”

36. Art. 373 din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

(2) În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

(5) Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.”

37. Art. 5 din Codul de procedură civilă:

„(1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.”

38. Art. 12 din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța judecătorească soluționează cauzele civile în temeiul Constituției Republicii Moldova, al tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, al hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului, al hotărârilor Curții Constituționale, al legilor organice și ordinare, al hotărârilor Parlamentului, al decretelor Președintelui Republicii Moldova, al hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, al actelor normative ale ministerelor, ale altor autorități administrative centrale și ale autorităților administrației publice locale. În cazurile prevăzute de lege, instanța aplică uzanțele dacă acestea nu contravin ordinii publice și bunelor moravuri.”

39. Art. 13 din Codul de procedură civilă:

„(1) La judecarea cauzelor civile, instanța judecătorească aplică legislația unui alt stat în conformitate cu legea sau cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.”

40. Art. 118 din Codul de procedură civilă:

„(1) Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.”

41. Art.121 din Codul de procedură civilă:

„Instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.”

42. Art. 46 din Codul familiei:

„Drepturile și obligațiile reciproce ale părinților și copiilor rezultă din proveniența copiilor, atestată în modul stabilit de lege.”

43. Art. 51 din Codul familiei:

„(2) Fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepția cazurilor când aceasta contravine intereselor copilului.

(3) Copilul are dreptul la educație din partea părinților, la dezvoltarea capacităților intelectuale, la libertatea gândirii și conștiinței, la apărarea demnității și onoarei.”

44. Art. 53 din Codul familiei:

„(1) Copilului i se garantează apărarea drepturilor și intereselor sale legitime.”

45. Art. 58 din Codul familiei:

„(1) Părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.”

46. Art. 60 din Codul familiei:

„(1) Părinții au dreptul și sunt obligați să-și educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat.

(2) Părinții poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a copiilor și au prioritate la educația lor față de oricare alte persoane.

(3) Părinții sunt obligați să asigure frecventarea de către copil a școlii până la sfârșitul anului de învățământ în care acesta atinge vârsta de 16 ani. Instituția de învățământ și forma de instruire sunt alese de către părinți, cu luarea în considerare a opiniei copilului.”

47. Art. 61 din Codul familiei:

„(1) Drepturile și interesele legitime ale copiilor sunt apărute de către părinții lor.

(2) Părinții sunt reprezentanții legali ai copiilor lor și acționează în numele lor în relațiile cu toate persoanele fizice și juridice, inclusiv în autoritățile administrației publice și instanțele judecătorești, fără a avea nevoie de împuterniciri speciale.”

48. Art. 62 din Codul familiei:

„(1) Drepturile părinților nu pot fi exercitate contrar intereselor copilului lor. Părinții nu pot prejudicia sănătatea fizică și psihică a copilului.”

49. Art. 74 din Codul familiei:

„(1) Părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material.

(2) Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți și copilul major inapt de muncă.

(3) Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.”

50. Art. 75 din Codul familiei:

„(1) Pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul și/sau din alte venituri ale părinților în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii și 1/2 – pentru 3 și mai mulți copii.

(2) Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micșorat sau majorat de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părinților, de alte circumstanțe importante.”

51. Art. 93 din Codul familiei:

„Contractul privind plata pensiei de întreținere se întocmește în scris și se autentică notarial. Nerespectarea acestor prevederi atrage nulitatea contractului.”

52. Art. 97 din Codul familiei:

„În lipsa unui acord referitor la întreținere, membrii familiei menționați la art.74-91 pot porni în instanța judecătorească o acțiune privind încasarea pensiei respective, chiar și în cazul când aceasta se plătește benevol.”

53. Art. 3 din Convenția cu privire la drepturile copilului adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la New York la 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993:

„1. În toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

2. Statele părți se angajează să asigure copilului protecția și îngrijirile necesare pentru bunăstarea sa, ținând cont de drepturile și obligațiile părinților săi, ale tutorilor săi, ale altor persoane legal responsabile pentru el, și vor lua, în acest scop, toate măsurile legislative și administrative corespunzătoare.”

54. Art. 18 din Convenție:

„1. Statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

2. Pentru garantarea și promovarea drepturilor enunțate în prezenta Convenție, statele părți vor acorda ajutor corespunzător părinților și reprezentanților legali ai copilului în exercitarea răspunderii care le revine de a crește copilul și vor asigura crearea instituțiilor, lăcașelor și serviciilor însărcinate să vegheze la bunăstarea copiilor. 3. Statele părți vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru a asigura copiilor, ai căror părinți muncesc, dreptul de a beneficia de serviciile și instituțiile de îngrijire a copiilor pentru care ei îndeplinesc condițiile cerute.”

55. Art. 27 din Convenție:

„(1) Statele părți recunosc dreptul oricărui copil de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală și socială.

(2) Părinților și oricărei alte persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare în vederea dezvoltării copilului.”

56. Art. 18 din Legea privind drepturile copilului nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994, în vigoare până la data de 21 decembrie 2023:

„(1) Ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială acopilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.”

57. Art. 3 din Legea privind drepturile copilului nr. 370 din 30 noiembrie 2023, în vigoare din 21 decembrie 2023 (Legea nr. 370/2023): „Interesul superior al copilului – asigurarea unor condiții adecvate pentru creșterea și dezvoltarea armonioasă a copilului, ținând cont de particularitățile individuale ale personalității lui și de situația concretă în care acesta se află.”

58. Art. 11 din Legea nr. 370/2023:

„(1) Copilul are dreptul de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea lui fizică, mentală, spirituală, morală și socială.

(2) Părinților sau reprezentantului legal/responsabilului legal al copilului le revine responsabilitatea de a asigura cele mai bune condiții de viață pentru creșterea și dezvoltarea acestuia, conducându-se în primul rând de interesul superior al copilului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

59. Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că decizia motivată a instanței de apel a fost expeditată în adresa recurentei Dinei Șlei și avocatului acesteia Igor Șcheiau, la 04 aprilie 2024, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la actele cauzei (f. d. 177) fiind recepționată de avocatul Igor Șcheiau la 11 aprilie 2024, fapt confirmat prin avizul de recepție (f. d. 181). Astfel recursul declarat la 08 mai 2024 este în termen (f. d. 190-193, 194).

60. Prin prisma prevederilor art. 444 din Codul de procedură civilă, la caz, examinarea cauzei civile în ordine de recurs s-a realizat fără înștiințarea și audierea participanților la proces.

61. Studiind materialele dosarului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Dina Șlei, reprezentată de avocatul Igor Șcheiau, întemeiat și care urmează a fi admis, cu modificarea deciziei instanței de apel în partea cuantumului pensiei pentru întreținerea copiilor minori, în rest decizia urmează a fi menținută.

62. Completul de judecată consideră imperioase dezideratele Curții Europene a Drepturilor Omului reținute în cauza Zubac v. Croația (hotărârea din 05 aprilie 2018) potrivit căreia, din moment ce preeminența dreptului constituie un principiu fundamental al democrației și al Convenției, nu putea exista nicio așteptare, în baza Convenției sau de altă natură, potrivit căreia Curtea Supremă trebuia să ignore sau să nu aibă în vedere nereguli procedurale evidente.

63. Inițial, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că pentru a verifica legalitatea deciziei contestate, fără a administra noi dovezi, va recurge la recapitularea esenței litigiului dedus judecătii.

64. Instanțele ierarhic inferioare conform materialelor cauzei civile au constatat că, Oleg Ursu și Dina Șlei la 06 septembrie 2019 au înregistrat căsătoria la Primăria Ciulucani, r-nul Telenești.

65. De asemenea, în baza materialelor din dosar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că Oleg Ursu și Dina Șlei, au în comun trei copii minori – XXXXX, născută la XXXXX, fapt confirmat prin certificatul de naștere XXXXX, XXXXX, născut la XXXXX, fapt confirmat prin certificatul de naștere XXXXX și XXXXX, născut la XXXXX, fapt confirmat prin certificatul de naștere XXXXX (f. d. 10-12).

66. Prin hotărârea din 21 martie 2023 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central (f. d. 9), căsătoria încheiată între Oleg Ursu și Dina Șlei a fost desfăcută.

67. Potrivit referinței eliberate de către Primăria comunei Cneazevca, Dina Șlei locuiește cu cei trei copii minori pe teritoriul comunei Cazangic, în perioada anilor 2014-2021 familia a locuit în casa părinților d-nei Dina Șlei, iar din anul 2022 au procurat casa de locuit în XXXXX, ultima este ajutată financiar de către mama sa, Lilia Șlei, care este plecată la lucru peste hotare, în calitate de părinte Dina Șlei participă activ alături de copii săi în activitățile instituțiilor de învățământ școlar și preșcolar din teritoriu, nu este încadrată în câmpul muncii, are grijă de copii, este o mamă grijulie, harnică. Copii sunt educați, se dezvoltă conform vârstei, au aspect îngrijit. În societate Dina Șlei are comportament adecvat, este persoană responsabilă, nu consumă alcool, nu are careva conflicte cu locuitorii comunei, nu înregistrează plângeri din partea locuitorilor comunei (f. d.14).

68. La fel, potrivit caracteristicii eliberate de către Sectorul de Poliție nr. 3 Sărăteni al IP Leova, Dina Șlei se caracterizează pozitiv (f. d.15).

69. Faptul că Dina Șlei se ocupă de creșterea și educarea copiilor minori XXXXX, XXXXX și XXXXX se confirmă prin certificatul nr. 51 din 07 februarie 2023 eliberat de către Primăria comunei Cneazevca (f. d. 16).

70. Potrivit certificatului eliberat de Instituția Publică „Gimnaziul Cneazevca” se atestă încadrarea în instituția școlară a XXXXX. Începând cu de la cerea de admitere în clasa I-a, mama Dina Șlei s-a ocupat de toate

problemele legate de educația copilului: a fost prezentă la ședințele părinților, adusă la școală și ridicată după școală în perioada de adaptare a copilului la școală, a furnizat materialele necesare orelor de curs, s-a consultat cu profesorul despre rezolvarea problemelor de învățare (f. d. 17).

71. Potrivit certificatului eliberat de Instituția de Educație Timpurie „Licurici” se atestă instituționalizarea minorilor XXXXX și XXXXX, iar rolul activ în procesul educațional fiind manifestat de singurul părinte al copiilor, Dina Șlei (f. d.18).

72. Din certificatul eliberat de Instituția Medico-Sanitară Publică Centrul de Sănătate Sărăteni rezultă că copii minori XXXXX, XXXXX și XXXXX se află doar în supraveghere și monitorizare de către mama acestora Dina Șlei (f. d.19).

73. Conform Actului investigării stării materiale și condițiilor de trai ale familiei, întocmit la 26 ianuarie 2023 de membrii comisiei XXXXX s-a recomandat: în familia Dina Șlei unde cresc trei copii, nu există riscuri care ar putea pune în pericol viața copiilor. Și este în interesul copiilor să se afle cu mama pentru a le apăra în continuare drepturile și interesele (f. d. 20-21).

74. Potrivit Avizului-concluzie nr. 327 eliberat de Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Leova au considerat oportună stabilirea domiciliului copiilor minori XXXXX, XXXXX și XXXXX să fie cu mama (f. d. 59).

75. Potrivit Avizului cu privire la determinarea locului de trai al copiilor minori nr. 947 eliberat de Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Telenești a stabilit că tata Oleg Ursu, domiciliat în XXXXX la moment nu se află pe teritoriul localității. Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Telenești, reieșind din interesul superior al copiilor, ținând cont de prevederile art. 63 din Codul familiei, a considerat oportun de a stabili locul de trai a copiilor minori XXXXX, XXXXX și XXXXX, cu mama Dina Șlei, domiciliată în XXXXX (f. d. 80).

76. Înaintând prezenta acțiune în instanța de judecată, Dina Șlei, reprezentată de avocatul Igor Șcheau a solicitat stabilirea domiciliului copiilor minori XXXXX, născută la XXXXX, XXXXX, născut la XXXXX

și XXXXX, născut la XXXXX cu mama Dina Șlei, încasarea de la pârât a pensiei de întreținere pentru copiii minori în mărime de a câte 3 000 de lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată și până la atingerea majoratului de către copii (f. d. 5-7).

77. Prima instanță judecând cauza în fond, prin hotărârea din 30 august 2023 a Judecătorei Cimișlia, sediul Leova a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Dina Șlei. A stabilit domiciliul copiilor minori XXXXX, XXXXX și XXXXX cu mama Dina Șlei. A încasat de la Oleg Ursu în beneficiul Dinei Șlei pensia pentru întreținerea copiilor minori XXXXX, născută la XXXXX, XXXXX, născut la XXXXX și XXXXX, născut la XXXXX în mărime fixă a câte 3 000 de lei lunar pentru fiecare, începând cu data adresării cererii de chemare în judecată – 31 martie 2023, până la atingerea majoratului copiilor minori. A încasat de la Oleg Ursu în beneficiul Dinei Șlei cheltuielile de judecată suportate de reclamantă în cadrul procesului pentru asistența juridică a avocatului în prezenta cauză civilă în sumă de 4 000 de lei, cheltuieli pentru servicii poștale suma de 10,95 de lei și cheltuielile judiciare constituite din plata taxei de stat în sumă de 100 de lei, iar în total suma de 4 110,95 de lei (f. d. 86-87, 98-106).

78. În susținerea soluției adoptate, instanța de fond reieșind din vârsta copiilor minorii XXXXX, XXXXX și XXXXX și faptul că aceștia locuiesc cu mama de la naștere, inclusiv faptul că reclamanta se ocupă nemijlocit de creșterea și educarea acestora, concluziile autorităților tutelare care au examinat condițiile de trai a copiilor minori, a considerat necesar de a stabili domiciliul copiilor: XXXXX, XXXXX și XXXXX cu mama Dina Șlei.

79. Instanța de judecată a reținut că Oleg Ursu, fiind tatăl copiilor minori XXXXX, XXXXX și XXXXX, ultimul este obligat să-și întrețină copiii prin plata pensiei.

80. Totodată, instanța de judecată la încasarea pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă, a ținut cont atât de starea materială și familială a părților și de alte circumstanțe importante, după cum ar fi informația eliberată de Biroul Național de Statistică cu privire la valoarea minimului de existență pentru un copil.

81. La stabilirea cuantumului pensiei de întreținere în sumă de 3 000 de lei, lunar, pentru fiecare copil, instanța de judecată a ținut cont în deplină

măsură de obligația părinților de a întreține copiii, cererea reclamantei, evoluția acestor sume pentru ultimii ani în creștere și necesitatea asigurării unui nivel de trai al copiilor minori.

82. Totodată, la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere instanța de judecată a ținut cont de necesitățile copiilor în vederea asigurării unui trai decent (procurarea articolelor vestimentare, producției alimentare, articole preșcolare, etc.) mai mult ca atât instanța de judecată a menționat și faptul că necesitățile vitale ale copiilor sunt iminente și nu suferă amânare.

83. Instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, prin decizia din 13 februarie 2024 a Curții de Apel Comrat, a admis apelul declarat de Oleg Ursu, reprezentat de avocatul Adrian Berezovschi și a modificat hotărârea din 30 august 2023 a Judecătorei Cimișlia, sediul Leova, în partea încasării pensiei de întreținere a copiilor minori și a cheltuielilor de judecată, micșorând cuantumul pensiei de întreținere încasate de prima instanță pentru întreținerea copiilor minori XXXXX, născută la XXXXX, XXXXX, născut la XXXXX, și XXXXX, născut la XXXXX, de la 3 000 de lei la 1 500 de lei pentru fiecare copil. S-a micșorat cuantumul taxei de stat încasată de la Oleg Ursu în beneficiul statului de la 3 240 de lei la 2 700 de lei. În rest dispozițiile hotărârii instanței de fond se mențin (f. d. 168-168-verso, 169-176).

84. În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel, a reținut că instanța de fond la stabilirea cuantumului pensie de întreținere a copiilor minori XXXXX, XXXXX și XXXXX, urma să țină cont de starea materială, starea familială și alte circumstanțe importate a lui Oleg Ursu.

85. Totodată, instanța de apel a constatat că potrivit apelului depus de avocatul Adrian Berezovschi în interesele lui Oleg Ursu, acesta este de acord să achite pensia de întreținere a copiilor minori în calcul conform datelor oficiale al Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova.

86. În atare ordine de idei, instanța de apel ținând cont de informația eliberată de Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova de egalitatea părților în proces și acționând în interesul primordial al copiilor minori XXXXX, XXXXX și XXXXX, a ajuns la concluzia de a dispune să fie încasată de la Oleg Ursu în beneficiul Dinei Șlei pensia de întreținere a copiilor minori în sumă de 1 500 de lei, pentru fiecare copil până la atingerea

vârstei majoratului de către aceștia, astfel a considerat că anume această sumă este una echitabilă și necesară pentru întreținerea copiilor minori. Or, conform datelor statistice minimul de existență pentru copii în vârstă de 7-17 ani total pe țară pentru semestrul I anul 2023 constituie suma de 3162, 2 de lei, și având în vedere că părinții sunt obligați să-și întrețină copii minori, suma indicată urmează a fi împărțită în jumătate.

87. Având în vedere că s-a dispus modificarea hotărârii instanței de fond în partea încasării pensiei de întreținere, instanța de apel a ajuns la concluzia că taxa de stat ce urmează a fi încasată de la Oleg Ursu la fel urmează a fi modificată în sensul micșorării acesteia, în temeiul art.87 alin. (1) lit. c), 94 alin. (1) și 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

88. Rezultând din specificul acțiunii deduse judecării, precum și în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei pretențiilor, alături de cele constatate, este indispensabil de a verifica, a aprecia obiectiv și multilateral criteriile enumerate în raport cu principiul superiorității interesului copilului.

89. Prin prisma dezacordului recurenteii cu decizia instanței de apel, în ceea ce privește cuantumul pensiei pentru întreținerea copiilor minori stabilit în mărime de 1 500 de lei, lunar pentru fiecare copil, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că instanța de apel, a stabilit corect raportul juridic litigios, a identificat corect normele ce-l guvernează și au stabilit corect natura drepturilor încălcate. Însă, la stabilirea cuantumului pensiei pentru întreținerea copiilor minori, nu s-a ținut cont de jurisprudența constantă națională pe marginea acestei categorii de litigii, precum și de criteriile de determinare a mărimii pensiei pentru întreținerea copiilor minori. Din acest motiv, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Dina Șlei, reprezentată de avocatul Igor Șcheau, modificând decizia instanței de apel, în sensul majorării cuantumului pensiei pentru întreținerea copiilor minori.

90. În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a învedera cadrul legal pertinent diferendului dedus judecării, având ca reper poziția și obiecțiile participanților la proces în recursul declarat.

91. Reamintind prevederile art. 74 alin. (1), (2), (3), art. 97 din Codul familiei, art. 3 alin. (1), (2), art. 18 alin. (1), (2), art. 27 alin. (1), (2) din

Convenția internațională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, interesul superior al copilului face parte din principiile privind garantarea, respectarea și promovarea drepturilor copilului, principii care se regăsesc atât în reglementările interne, cât și în cele internaționale.

92. Legislația internațională pornește de la recunoașterea copilului ca persoană, recunoscându-i și garantându-i acestuia toate drepturile civile, sociale, culturale, politice, economice etc., începând cu modul în care se dezvoltă copilul și implicit discernământul acestuia, cu nevoile de ghidare și de formare, până la atingerea maturității. Norma de drept este chemată înainte de toate să vegheze la respectarea tuturor drepturilor copilului și implicit să reglementeze anumite măsuri speciale de asistență, protecție și ocrotire, în primul rând prin părinți, dar și prin intermediul unor instituții care au la bază principiul ocrotirii interesului superior al copilului.

93. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că prin interes al copilului, legiuitorul desemnează atât interesul superior al acestuia care se realizează prin obligația de creștere și educare a copiilor de către părinții lor, conform propriilor lor convingeri, precum și interesul personal concret al minorului care se realizează prin obligația părinților de a se îngriji atât de sănătatea și dezvoltarea fizică a copilului, cât și de educarea și pregătirea profesională cea mai potrivită cu însușirile acestuia.

94. Subsecvent, instanța de recurs menționează că normele de drept național și internațional stabilesc că răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală și socială, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

95. În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că la stabilirea pensiei pentru întreținerea copiilor minori în sumă de 1 500 de lei, avînd în vedere valoarea minimului de existență stabilită de Biroul Național de Statistică, instanța de apel nu a ținut cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante pentru

a păstra un nivel decent de asigurare materială a copiilor, în situația în care obligația de întreținere revine ambilor părinți, nu doar aceuia cu care locuiesc copiii.

96. Mai mult, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că modificările survenite la nivel socio-economic în perioada de referință impun majorarea cuantumului pensiei pentru întreținerea copiilor minori stabilit pentru fiecare copil, care nicidecum nu acoperă un trai decent având în vedere costurile serviciilor cotidiene.

97. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că obiectul obligației de întreținere îl formează mijloacele necesare traiului, adică alimente, locuință, îmbrăcăminte, medicamente, nevoi spirituale, dar și mijloace necesare pentru creșterea, educarea, și pregătirea profesională a copiilor. Întreținerea se acordă nu numai din câștigul din munca în sensul comun, dar și din alte mijloace ale debitorului obligației de întreținere, tocmai în virtutea principiului potrivit căruia întreținerea se datorează în dependență de nevoile celui care o cere, dar și cu mijloacele celui care urmează a o plăti.

98. Astfel, recurenta, intervenind cu acest recurs, a motivat că pensia pentru întreținere stabilită pentru fiecare copil de instanța de apel este una insuficientă, nu acoperă cheltuielile necesare, având în vedere că necesitățile materiale de întreținere a copiilor nu sunt determinate doar de cheltuielile pentru alimentația, vestimentația acestora în cau de necesitate, plata pentru serviciile comunale. Cele invocate de recurentă au fost confirmate prin facturile pentru serviciile comunale și bonurile de plata, anexate la materiale cauzei.

99. La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că informația Biroului Național de Statistică privind minimul de existență pentru un copil, nu constituie o normă imperativă de la care nu se permite derogare, ci urmează a fi apreciată cu titlu de circumstanță importantă de raportare, ca quantum/ nivel minim de la care instanța de judecată pornește la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere, de ea urmează să se țină cont la adoptarea hotărârii judecătorești, însă, în ansamblu cu circumstanțele probele cauzei civile.

100. Totodată este de reiterat că informația Biroului Național de Statistică are un caracter de reper la stabilirea cuantumului minim al pensiei pentru întreținerea unui copil minor, fiind luate în considerare și interesele copilului,

activitățile acestuia școlare și extrașcolare, posibilitățile economice ale ambilor părinți, ocupația acestora, precum și faptul cu cine locuiește copilul.

101. La caz, este de menționat că sumă pensiei pentru întreținerea copiilor minori stabilită de instanța de apel reflectă minimul de existență, însă cheltuielile reale de întreținere a copiilor XXXXX, XXXXX și XXXXX fiind mult mai mari, fapt ce se confirmă prin bonurile de plată anexate la materialele cauzei privind procurarea alimentelor, medicamentelor, dar și mijloacelor necesare pentru creșterea, educarea și pregătirea profesională a copiilor.

102. În ceea ce vizează argumentul lui Oleg Ursu precum că reieșind din cheltuielile lunare de gestiune începând cu anul 2020-2022 se constată că suma pentru un singur copil îi revine cu aproximativ până la 800 lei pentru fiecare copil în parte, instanța de recurs nu poate reține această circumstanță în detrimentul interesului superior al copiilor și nu pot determina stabilirea pensiei pentru întreținerea copiilor minori în sumă de 1 500 de lei, având în vedere valoarea minimului de existență stabilită de Biroul Național de Statistică.

103. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție evidențiază că părinții sunt obligați să creeze copilului condiții adecvate pentru creșterea și dezvoltarea acestuia, atât fizică cât și psihologică, astfel încât întreținerea nu urmează a fi acordată doar la nivelul minimului de existență.

104. În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că quantumul pensiei de întreținere stabilită de instanța de apel, în mărime de 1 500 de lei lunar, nu poate fi acceptată, deoarece este în mod cert sub pragul minimului de existență, necesitățile specifice vârstei copiilor minori reclamă costuri ce depășesc simpla întreținere.

105. Iar conform art. 3.1 din Convenția cu privire la drepturile copilului adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la New York la 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

106. Mai mult decât atât, interesul superior al copilului, principiu consacrat în art. 9 din Convenția cu privire la drepturile copilului, este unica premisă de bază de la care pornește instanța judecătorească la soluționarea litigiilor

ce vizează interesele acestuia, precum și menținerea echilibrului drepturilor copiilor și proporționalitatea cuantumului pensiei de întreținere pentru fiecare copil în parte. Convenția nu se limitează doar la afirmarea dreptului copilului la viață, dar include și conceptul supraviețuirii și dezvoltării lui.

107. La acest capitol instanța de recurs consideră nefondată și concluzia primei instanței privind încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori în mărime de 3 000 de lei, lunar, pentru fiecare copil, având în vedere probele prezentată de Dina Șlei.

108. Drept urmare, stabilirea unei pensii de 1 500 de lei pentru fiecare copil, în mărimea stabilită de instanța de apel și pretinsă de intimat este inechitabilă inclusiv în raport cu recurenta Dina Șlei, căreia efectiv îi revine sarcina de îngrijire, educare, creștere și susținere materială, morală. Mai mult că, odată fiind stabilit locul de trai al copiilor minori cu mama, în mod evident, ultima contribuie la creșterea, educația și întreținerea copiilor, atât în plan material, cât și psihologic, moral și emoțional, având sarcini suplimentare: îngrijirea zilnică, igiena copiilor, procurarea produselor alimentare și pregătirea meselor, activități educative.

109. În consecință, Completul de judecată apreciază că este necesară modificarea deciziei instanței de apel prin majorarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copii minori XXXXX, născută la XXXXX, XXXXX, născut la XXXXX și XXXXX, născut la XXXXX, de la 1 500 de lei la 2 500 de lei, sumă care corespunde în mod real nevoilor minorilor și necesităților de întreținere la această vârstă, ținând cont de toate cheltuielile financiare necesare pentru întreținerea lor. Încasarea pensiei de întreținere într-o sumă mai mică va leza substanțial interesele copiilor minori, care sunt într-o continuă creștere și dezvoltare or, în orice situație, interesele copilului prevalează.

110. Mai mult ca atât, pensia de întreținere în cuantum de 2 500 de lei, stabilită în sarcina intimatului/pârâtului, este proporțională cu cheltuielile medii lunare de consum pe persoană de aproximativ 4 407 de lei, potrivit datelor publicate de Biroul Național de Statistică pentru anul 2024. Astfel suma de 2 500 de lei pentru fiecare copil este rezonabilă pentru aprecierea necesităților acestora de creștere, educare și dezvoltare și totodată echitabilă și proporțională contribuției fiecărui părinte.

111. Totodată este de menționat că modificarea cuantumului pensiei pentru întreținerea copiilor minori prin majorarea acesteia până la suma de

2500 lei, nu poate fi calificată ca o încălcarea a drepturilor intimatului, dar nici nu poate prevala în raport cu drepturile și interesele copiilor minori.

112. În susținerea celor invocate, Completul de judecată accentuează că, în prezent, practica Curții Supreme de Justiție a evoluat, iar soluțiile recente în materia litigiilor de acest tip reflectă o interpretare distinctă, care s-a consolidat prin hotărârile nr. 2ra-1024/24, nr. 2ra-1379/24, nr. 2ra-247/23, nr. 2ra-455/24 și 2ra-305/24. Astfel, instanța de recurs, prin aceste hotărâri, a continuat să dezvolte o linie jurisprudențială constantă, subliniind importanța unei interpretări uniforme și coerente a legislației aplicabile.

113. În conformitate cu art. 85 alin. (1) din Codul de procedură civilă, scutirile de taxa de stat și/sau de taxa de timbru sunt prevăzute în pct.1 al anexei nr.2 la [Legea taxei de stat nr.213/2023](#).

114. Potrivit pct.1 al anexei nr.2 la [Legea taxei de stat nr.213/2023](#) se scutesc de taxa de stat în instanțele de judecată reclamanții în acțiunile privind încasarea pensiei de întreținere.

115. În conformitate cu art. 87 alin. (1) lt. c) din Codul de procedură civilă, valoarea acțiunii se determină din suma totală a obligațiilor de plată pe un an – în acțiunile pentru plata pensiei de întreținere;

116. În conformitate cu art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporțional părții admise din acțiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

117. În temeiul prevederilor legale sus-citate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a modifica decizia instanței de apel și în partea încasării taxei de stat cu încasarea de la Oleg Ursu în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 2 275 de lei, de la plata căreia reclamanta a fost scutită la depunerea cererii de chemare în judecată prin efectul legii.

118. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că, în cadrul judecării cauzei civile, participanților la proces le-au fost create condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art. 6§1 CEDO.

119. Curtea Europeană cu referire la art. 6§1 CEDO amintește că, potrivit jurisprudenței sale constante, hotărârile judecătorești trebuie motivate astfel încât să indice de o manieră suficientă motivele pe care se fondează.

120. Implicit, instanța de recurs a punctat doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze, ceea ce este admisibil prin prisma jurisprudenței CtEDO (a se vedea cauza García Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, § 26; Moreira Ferreira vs Portugalia (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, § 84).

121. Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Dina Șlei, reprezentată de avocatul Igor Șcheau cu modificarea deciziei instanței de apel, în partea ce ține de quantumul pensiei pentru întreținerea copiilor minori XXXXX, născută la XXXXX, XXXXX, născut la XXXXX și XXXXX, născut la XXXXX, prin majorarea sumei de la 1 500 lei la 2 500 de lei și prin micșorarea în partea sumei încasate cu titlul de taxa de stat de la 2 700 de lei la 2 275 de lei, iar în rest de a menține decizia instanței de apel.

122. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 442, art.444, art. 445 alin. (1) lit. e), alin.(3) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de Dina Șlei, reprezentată de avocatul Igor Șcheau.

Modifică decizia din 13 februarie 2024 a Curții de Apel Comrat, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Dina Șlei împotriva lui Oleg Ursu, intervenienți accesorii Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Leova, Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Telenești cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere și compensarea cheltuielilor de judecată ,în partea ce ține de quantumul pensiei pentru întreținerea copiilor minori XXXXX, născută la XXXXX, XXXXX, născut la XXXXX și XXXXX, născut la XXXXX, prin majorarea sumei de la 1 500 lei la 2 500 de lei și a sumei încasate cu titlul de taxă de stat prin micșorarea acesteia de la 2 700 de lei la suma de 2 275 de lei.

În rest menține decizia din 13 februarie 2024 a Curții de Apel Comrat.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Gheorghe Stratulat

Oxana Parfeni